

DIENSTENRICHTLIJN LEGT NIEUWE REGELS OP

ZORG OP ZIJN EUROPEES

WETENSCHAP EN ONDERZOEK DE EUROPESE ECONOMISCHE WETGEVING BAART DE ZORGSECTOR ZORGEN. VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN, PERSONEN, DIENSTEN EN KAPITAAL ZIJN VOORWAARDEN OM TOT EEN GROTE EUROPESE MARKT TE KOMEN. WAT IS DE INVLOED HIERVAN OP DE ZORG?

TEKST LIESBETH VAN BRAECKEL

Maarten Janssens en professor Johan Put onderzochten voor het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (SWVG) de invloed die de zorgsector ondervindt van het vrij verkeer van diensten. Ze keken ook naar de invloed van de vrijheid van vestiging, onderdeel van het vrij verkeer van personen. Die vrijheden zijn van toepassing op economische diensten. De vraag is of de zorgsector daarbij hoort. In een beperkt aantal gevallen wordt erkend dat diensten niet-economisch zijn. De Europese Commissie zegt echter dat de meeste sociale diensten wel economisch zijn. Daarnaast zijn er op de toepassing van deze vrijheden uitzonderingen mogelijk om 'dwingende redenen van algemeen belang'. Veel diensten uit de zorgsector kunnen van die uitzonderingen gebruikmaken. Een uitgewerkt statuut voor sociale diensten ontbreekt echter en er blijven grijze zones. Sociale diensten kunnen wel duidelijker gebruikmaken van een aantal 'vluchtwegen'. De dienstenrichtlijn bouwt verder op het vrij verkeer van diensten en de vrijheid van vestiging. Ze legt de lidstaten een aantal verplichtingen op in verband met de uitreiking van vergunningen aan dienstverleners die zich in België willen vestigen. Ze bevat ook een 'grijze' lijst met vergunningsvoorwaarden die kunnen worden gerechtvaardigd en een 'zwarte' lijst met vergunningsvoorwaarden die verboden zijn. De mogelijkheden van de lidstaten zijn nog beperkter bij dienstverleners die vanuit andere landen diensten aanbieden. Voor elke eis die hen wordt gesteld, moet worden aangetoond dat die noodzakelijk is voor de openbare orde, de openbare veiligheid, volksgezondheid of de bescherming van het milieu. Dit is echter niet vereist wanneer het gaat over diensten van algemeen economisch belang.

GELIJKE TERMINOLOGIE VOOR EUROPA

Het ziet er niet meteen naar uit dat sociale diensten een apart statuut zullen krijgen in de Europese economische regelgeving. De zorgsector blijft dus aangewezen op ad-hocuitwegen. De onderzoekers raden aan het nationale en Europese begrippen-

kader zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen. Dat betekent in de eerste plaats dat er in de Vlaamse en Belgische wetgeving een samenhangend begrippenkader moet komen. Ook dat is een eis uit de dienstenrichtlijn. Er kan echter nog veel verbeterd worden. Denk maar aan de term 'erkenning' die in verschillende deelsectoren opduikt, maar lang niet overal hetzelfde betekent. In de kinderopvang is erkenning veeleer een

kwaliteitslabel. In de zorg voor personen met een handicap is erkenning een stap in de subsidieprocedure. Wil je een woonzorgcentrum voor ouderen beginnen, dan is een erkenning een must: wie zo'n centrum opent zonder erkenning wordt gestraft. Er moet dus samenhang komen in het begrippenkader en de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn. Een samenhang die beter is afgestemd op de Europese context.

- ▶ M. Janssens, J. Put, *Zorg op de Europese markt, Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, november 2009.*
- ▶ www.steunpuntwvg.be
- ▶ *Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum*